

คำรึนหุในภาษาไทย

นางสาว แก้วใจ จันทร์เจริญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-453-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016694

110309310

EUPHEMISM IN THAI

Miss Kaewchai Charncharoen

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-453-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คำร่ำนุในภาษาไทย

โดย

นางสาว แก้วใจ จันทร์เจริญ

ภาควิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

.....
(อาจารย์ ดร.ชลิตา โรจนวัฒน์วุฒิ)

แก้วใจ สันทร์เจริญ : คำร่ำในภาษาไทย (EUPHEMISM IN THAI)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 108 หน้า. ISBN 974-577-453-7.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะพรรณนาลักษณะของคำร่ำในภาษาไทย วิเคราะห์ถึงความหมายตรงและความหมายแฝงของคำร่ำนี้ และศึกษาคำนิยามกับโลกทัศน์ที่สะท้อนในคำร่ำ

ในภาษาทุกภาษารวมทั้งภาษาไทยมีคำชนิดหนึ่งที่เรียกกันว่า คำต้องห้าม ซึ่งหมายถึงคำหรือข้อความใด ๆ ที่ห้ามพูดหรือไม่สมควรที่จะกล่าวตามที่สังคมได้กำหนด เช่น คำที่ใช้เรียก โรคภัย ความตาย อวัยวะเพศ การชกมวย เป็นต้น และทุกภาษาจะมีคำอีกชนิดหนึ่งซึ่งถูกนำมาใช้แทนที่คำต้องห้ามเหล่านี้เพื่อหลีกเลี่ยงการกล่าวถึงคำต้องห้ามโดยตรง คำใหม่ที่ถูกนำมาใช้แทนที่นี้เรียกว่า คำร่ำ เช่น การใช้คำว่า "สิ้นใจ" แทนคำว่า /ta:j/ หรือการใช้คำว่า "เด็ดดอกไม้" แทนคำว่า /j'ia:w/ เป็นต้น วิทยานิพนธ์นี้มุ่งที่จะศึกษาคำร่ำที่ใช้แทนคำต้องห้ามในภาษาไทยจำนวน 11 คำ อันได้แก่ /h'ia:/, /ta:j/, /m'areŋ/, /j'et/, /khuaj/, /h'i:/, /nom/, /m'aj/, /khi:/, /j'ia:w/ และ /t'ot/

ผลการวิจัยพบว่าคำร่ำในภาษาไทยมีลักษณะสำคัญ 4 ประเภทคือ คำร่ำประเภทดัดแปลงจากคำต้องห้าม เช่น คำว่า "ซี. เอ." หรือคำว่า "มะเส็ง" แทนคำว่า /m'areŋ/ คำร่ำประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ เช่นคำว่า "เด็ด" มาจาก dead ซึ่งใช้แทนคำว่า /ta:j/ คำร่ำประเภทลดความหมายของคำเช่นใช้คำว่า "เสียชีวิต" แทนคำว่า /ta:j/ คำร่ำประเภทลบล้างได้แก่คำร่ำประเภทอุปสรรค เช่น การใช้คำว่า "ตัวเงินตัวทอง" แทนคำว่า /h'ia/

ในการวิเคราะห์ความหมายตรงและความหมายแฝงของคำร่ำพบว่า ความหมายของคำร่ำหมายถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมซึ่งอยู่แวดล้อมตัวมนุษย์ เช่น สัตว์ ธรรมชาติ ความสูญเสีย ความรัก ส่วนความหมายแฝงนั้นพบว่ามีความหมายแฝงถึง ความลุ่มหลง เช่นในคำว่า "อวัยวะสืบพันธุ์" หรือความรัก เช่นคำว่า "ร่วมรัก" หรือความสูญเสีย เช่นคำว่า "ไปสวรรค์" เป็นต้น

ผู้วิจัยพบว่า ความหมายเหล่านี้สะท้อนถึงค่านิยมที่สำคัญในสังคมไทยเช่นความมั่งคั่ง ความสูญเสีย ความรัก ความมีอำนาจ และโลกทัศน์ไทยที่สำคัญ 2 ประการคือ โลกแห่งความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง และโลกแห่งบุญและบาป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาคำศัพท์
สาขาวิชา ภาษาคำศัพท์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

KAEWCHAI CHARNCHAROEN : EUPHEMISM IN THAI. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF. AMARA PRASITHRATHSINT, Ph.D. 108 pp. ISBN 974-577-453-7.

This thesis aims at describing the characteristics of euphemic words in Thai, analyzing their denotative and connotative meanings and studying Thai values and world view reflected in these words.

All languages including Thai have a certain kind of words called taboo words -- words that are forbidden to speak because they are considered to be sacred, vulgar, obscene or unpleasant. These words, which usually refer to superstition, disease, death, sex and excretion, are normally substituted by euphemism, for example /s.in̩čaj/ "end-heart" for /ta:j/ "dead", /dét.d̩kma:j/ "pick-flower" for /jiaw/ "to urinate". This thesis focuses on euphemic words that are associated with 11 taboo words in Thai: /h̩a/ "water monitor regarded as a creature of ill omen", /ta:j/ "dead", /m̩aɾeŋ/ "cancer", /j̩ét/ "make love", /khuaj/ "penis", /h̩i:/ "vagina", /nom/ "breast", /m̩ǝj/ "hair of sex organ", /khi:/ "to defecate", /jiaw/ "to urinate" and /t̩òt/ "to break wind".

The study shows that there are four ways of forming a euphemic word in Thai : distortion of a taboo word by abbreviation or phonetic corruption such as /si:e:/ or /m̩ás̩eŋ/ for /m̩aɾeŋ/ "cancer" ; using a foreign word, as /d̩é:t/ (from English "dead") for /ta:j/ "dead" ; understatement, as /s̩iachiwit/ "lose-life" for /ta:j/ "dead" ; and use of metaphor, as /tuəŋətuath̩ɔ:/, "body-silver-body-gold" for /h̩a/ "water monitor regarded as a creature of ill omen".

The analysis of the meaning of the euphemic words shows that the denotative meanings usually refer to abstract and concrete objects like animals, nature, happiness and love. And the connotative meanings are politeness, love, happiness, etc. All these meanings reflect Thai significant values, such as prosperity, happiness, love, power and also reveal two aspects of Thai world view : the world of discrepancy between men and women and the world of merit and demerit.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาคำศัพท์
สาขาวิชา ภาษาคำศัพท์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ *Horle* ธรรมสาร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Amara*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

แต่

ความรักของแม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำปรึกษา ชี้แนวทางและตรวจแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์นี้ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง และท่านยังได้ให้ข้อคิดที่มีคุณค่าและช่วยสร้างกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ และอาจารย์ ดร.ชลิตา โรจนวิมลนุติ ผู้ซึ่งนอกจากจะตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว อาจารย์ทั้งสองยังได้กรุณาให้คำตักเตือนและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์ และ ผศ.ดร.ธีระพันธ์ ล.ทองคำ ผู้คอยห่วงใยและให้กำลังใจอยู่เบื้องหลัง และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาศาสตร์ ผู้ให้วิชาความรู้แก่ศิษย์ด้วยความมุ่งมั่นและความเอาใจใส่อย่างจริงใจ

ขอกราบ คุณพ่อสฤติย์ จันทรเจริญ ด้วยความขอบพระคุณอย่างลึกซึ้งสำหรับความรัก ความเชื่อมั่น และความอดทนตลอดเวลาอันยาวนาน ขอขอบคุณคุณป้า น้ำ पी ๆ และน้องสาว ทั้งสองสำหรับกำลังใจและความรู้สึกที่ดีงาม ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นภาษาศาสตร์ทุกท่าน และ คุณอรอุมา บุรณะชัยทวี ขอขอบคุณคุณมัทธนา ภิญญินันท์ ซึ่งได้ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความประณีตและความเอาใจใส่

ในท้ายที่สุด ขอกราบคารวะแด่ดวงวิญญาณของคุณแม่และคุณยายสำหรับแรงบันดาลใจ ความห่วงใย และการรอคอย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ปัญหาและที่มาของการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยนี้.....	8
1.7 คำจำกัดความ.....	9
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การศึกษาเกี่ยวกับคำรึ้นหู.....	10
2.1.1 การศึกษาที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับ คำรึ้นหู.....	10
2.1.2 การศึกษาคำรึ้นหูในภาษาไทย.....	11
2.1.3 การศึกษาคำรึ้นหูในภาษาอังกฤษ.....	14
2.2 การศึกษาค่านิยมและโลกทัศน์ที่สะท้อนในภาษา.....	22
3. ที่มาและลักษณะของคำรึ้นหูในภาษาไทย.....	27
3.1 คำรึ้นหูเกิดจากคำต้องห้าม.....	27
3.2 ที่มาของคำรึ้นหู.....	28

บทที่

หน้า

3.2.1	คำรึนหุเพื่อขจัดความกลัว.....	29
3.2.2	คำรึนหุเพื่อความเหมาะสม.....	30
3.2.3	คำรึนหุเพื่อความสุขภาพ.....	31
3.3	ประเภทของคำรึนหุในภาษาไทย.....	32
3.3.1	คำรึนหุประเภทดัดแปลงจากคำต้องห้าม.....	33
3.3.2	คำรึนหุประเภทคำศัพท์ต่างประเทศ.....	34
3.3.3	คำรึนหุประเภทลดความหมายของคำ.....	35
3.3.4	คำรึนหุประเภทอุปลักษณ์.....	37
3.4	สรุป.....	38
4.	ความหมายของคำรึนหุในภาษาไทย.....	40
4.1	ความหมายในภาษา.....	40
4.2	ความหมายตรงของคำรึนหุ.....	42
4.2.1	ความหมายที่อ้างถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรม.....	42
4.2.1.1	อวัยวะในร่างกายมนุษย์.....	43
4.2.1.2	สัตว์.....	43
4.2.1.3	ธรรมชาติ.....	43
4.2.1.4	สิ่งของและอื่น ๆ.....	44
4.2.2	ความหมายที่อ้างถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม.....	45
4.2.2.1	ความเชื่อ.....	45
4.2.2.1.1	ความเชื่ออันเนื่องมาจากศาสนา.....	45
4.2.2.1.2	ความเชื่อเหนือธรรมชาติ..	45
4.2.2.2	ความสุข.....	47
4.2.2.3	ความรัก.....	47
4.2.2.4	ความดี.....	47
4.2.2.5	การบ่งเฉพาะเพศ.....	48

4.2.2.6	การเดินทางหรือการเคลื่อนที่.....	48
4.2.2.7	การสิ้นสุดหรือการหมดสภาพ.....	48
4.2.2.8	การกระทำ.....	49
4.2.2.9	ความหมายอื่น ๆ.....	49
4.3	ความหมายแฝงของคำรีนุ.....	50
4.3.1	อรรถลักษณะ [+ สุกภาพ] [- สุข].....	52
4.3.2	อรรถลักษณะ [+ สุกภาพ] [+ สุข].....	52
4.3.3	อรรถลักษณะ [+ รัก].....	54
4.3.4	อรรถลักษณะ [+ อำนาจ].....	55
4.3.5	อรรถลักษณะ [+ สำคัญ].....	56
4.3.6	อรรถลักษณะ [+ มั่งคั่ง].....	56
4.3.7	อรรถลักษณะ [+ มงคล].....	58
4.3.8	อรรถลักษณะ [+ สวยงาม].....	59
5.	ค่านิยมและโลกทัศน์ที่สะท้อนในคำรีนุ.....	60
5.1	ค่านิยมที่สะท้อนจากคำรีนุ.....	61
5.1.1	ความสุภาพ.....	61
5.1.2	ความสุข.....	62
5.1.3	ความมีอำนาจ.....	62
5.1.4	ความรัก.....	63
5.1.5	การให้ความสำคัญแก่เพศชาย.....	64
5.1.6	ความมั่งคั่ง.....	65
5.1.7	ความเชื่อในพุทธศาสนา.....	66
5.1.8	ความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ.....	67
5.2	โลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำรีนุ.....	68
5.2.1	โลกแห่งความแตกต่างระหว่างชายกับหญิง.....	69
5.2.2	โลกแห่งบุญและบาป.....	70

บทที่	หน้า
6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	71
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	71
6.1.1 ลักษณะของคำร่ำนุ.....	71
6.1.2 ความหมายของคำร่ำนุ.....	71
6.1.3 ค่านิยมและโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำร่ำนุ.....	72
6.2 การอภิปรายผล.....	72
6.3 ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	79
ประวัติผู้เขียน.....	108

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย